

MELANIA NIEĆ, MICHAŁ SZPONAROWICZ¹

SEMINARIUM NAUKOWE *PRZEMIANY NA RYNKU PRACY*

Dnia 16 stycznia 2009 roku w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyło się Seminarium Naukowe zorganizowane przez Katedrę Ekonomii i Polityki Gospodarczej Wydziału Nauk Ekonomicznych na temat *Przemiany na rynku pracy*.

Seminarium składało się z dwóch części: pierwsza była poświęcona uhonorowaniu odchodzącego na emeryturę Profesora dr. hab. Jana Hybla (zasłużonego wieloletniego pracownika nauki, prodziekana Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego w latach 1981–1986 i kierownika Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej w latach 1992–2008), natomiast druga ukierunkowana była na problemy i przemiany zachodzące na rynku pracy.

Dorobek Profesora Hybla i słowa podziękowania pod jego adresem wyraził Profesor Alojzy Szymański, Rektor SGGW, uczestniczący w Seminarium.

Część druga, merytoryczna, dotyczyła różnych zagadnień związanych z przemianami na rynku pracy. Jako pierwsza wystąpiła dr Mossakowska z prezentacją zatytułowaną *Poziom zróżnicowania kapitału ludzkiego w Polsce*, zwracając szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- wykształcenie jako jeden z ważniejszych czynników określających jakość kapitału ludzkiego w Polsce; czynnik ten jest silnie determinowany położeniem, pozycją administracyjną, skupieniem jednostek badawczo-naukowych czy uczelniami wyższymi,
- wskaźniki zasobów kapitału ludzkiego; do oceny stosuje się mierniki syntetyczne oparte na współczynniku aktywności, wykształcenia, zatrudnienia i przedsiębiorczości,
- ocena kapitału ludzkiego z zastosowaniem powyższych wskaźników dla województwa mazowieckiego na tle innych województw w Polsce.

¹ Autorzy są słuchaczami stacjonarnych studiów doktoranckich (2008–2012) przy Wydziale Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Następnie dr Aldona Zawojcka wystąpiła z prezentacją *Wybrane problemy na rynku pracy*, poruszając różnorodne aspekty dotyczące rynku pracy i bezrobocia w gospodarce:

- zmiany trójsektorowej struktury zatrudnienia w Polsce i w UE,
- sytuację kobiet na europejskim rynku pracy,
- zróżnicowanie wynagrodzeń i czynniki ich wzrostu,
- wykluczenie społeczne (ekonomiczne),
- bezrobocie na świecie i w krajach UE,
- ubóstwo w Polsce,
- migracje, ich przyczyny i wpływ na rynek pracy,
- spirala rozwoju gospodarczego.

Dr Zawojcka podczas prezentacji postawiła wiele pytań będących podstawą do dalszej dyskusji.

Jako pierwszy zabrał głos prof. dr hab. Wojciech Ziętara, zwracając uwagę, że problem zasobu kapitału ludzkiego sprowadza się nie tylko do jego powiększenia poprzez inwestowanie na poziomie mikro (np. szkolenie pracownika firmy) i makro (wysoki poziom kształcenia w szkołach), ale również do zatrzymania tego kapitału w granicach kraju czy w firmie, która poniosła koszty tej inwestycji.

Kolejną kwestią, jaką poruszył profesor Ziętara, to różnice wskaźnika zatrudnienia między krajami. Profesor posłużył się przykładem Polski i Danii, gdzie różnice w poziomie tego wskaźnika sięgają 26 punktów procentowych na niekorzyść Polski. Jakie są czynniki tego zróżnicowania? Czy ma na to wpływ zrównanie okresu zatrudnienia kobiet i mężczyzn, gdy czas życia kobiet jest dłuższy i wcześniej odchodzą na emeryturę?

Trzecim wątkiem, na który profesor Ziętara zwrócił uwagę, była zaprezentowana przez dr Zawojcką spirala rozwoju gospodarczego, której podstawą jest wzrost produktywności. Jak do tego zjawiska mają się żądania związków zawodowych co do wcześniejszego wzrostu płac? Czy jest to propozycja opozycyjna do Keynesa?

Profesor Maria Zajączkowska wskazała na problem kwalifikacji pracy kobiet. Zauważyła, że są kraje w UE, gdzie praca kobiet w domu jest wynagradzana i w związku z tym, czy nie należałoby wprowadzić tego rozwiązania w Polsce.

Profesor Maria Sawicka zwróciła uwagę, że jakość kapitału ludzkiego bada się również pod kątem psychicznym (wzajemne zaufanie, szacunek). Profesor zaprezentowała też sytuację kobiet wiejskich na rynku pracy i zachodzące zróżnicowania co do poziomu wykształcenia, aktywności zawodowej, a także zarobków. Wskazała na zauważalne zmiany w tych relacjach. Przekonywała, iż warto zająć się problematyką kobiet na rynku pracy.

Profesor dr hab. Henryk Runowski wskazał na zróżnicowanie kapitału ludzkiego w ogóle i w rolnictwie. W rolnictwie zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowanych pracowników jest mniejsze niż w innych sektorach gospodarki. Porównywanie wskaźników na przykład aglomeracji miejskich i obszarów wiejskich jest nieuzasadnione i nie odpowiada zapotrzebowaniu na kapitał ludzki w tak różnych środowiskach. Nie należy popadać we frustrację, analizując różnice w poziomach wskaźników między społecznością wiejską i miejską.

Doktor Barbara Perepeczko odniosła się do kapitału ludzkiego poprzez pryzmat migracji, wskazując na takie efekty tego zjawiska, jak:

- ludność, która wyjeżdża, nabywa różnorodne umiejętności, taki wyjazd ma walory poznawcze,
- migranci wiejscy wracają „z tarczą” – leczą się z kompleksów, zwiększa się ich poczucie własnej wartości,
- osoby, które wyjeżdżają bądź wyjeżdżały, zwracają szczególną uwagę na kształcenie swoich dzieci (głównie języków obcych),
- dzielenie pracy za granicą z prowadzeniem gospodarstwa w Polsce (tego typu zjawisko stało się nawet obyczajem w woj. opolskim).

Prowadząca Seminarium profesor dr Maria Zajączkowska podsumowała jego przebieg i podziękowała wszystkim za aktywny udział w dyskusji.